

Co ma strefa do wiatraka? Czyli ochrona gatunków strefowych przed kolizjami z turbinami

Aleksandra Szurlej-Kielańska, Dariusz Górecki
Stowarzyszenie Wspierania Inwestycji Przyjaznych PTA.com

Dynamiczny rozwój energetyki wiatrowej wymaga jednoczesnego wdrażania efektywnych systemów minimalizujących ryzyko kolizji ptaków z turbinami wiatrowymi. Coraz częściej turbiny wiatrowe planowane są w pobliżu naturalnych siedlisk ptaków szponiastych, w tym gatunków objętych ochroną strefową.

Strefy zapewniają doskonałą ochronę lęgów w okresie inkubacyjnym i mają przeciwdziałać zmianom w siedlisku w bezpośrednim ich sąsiedztwie. Poza strefami zarówno osobniki dorosłe w trakcie całego okresu lęgowego jak i młode tuż po osiągnięciu zdolności do lotu narażone są na zagrożenia pochodzenia antropogenicznego, w tym kolizje z turbinami wiatrowymi.

Z dotychczasowych badań i publikowanych danych wynika, że istnieją gatunki szczególnie podatne na kolizje z turbinami, co w wielu przypadkach przekłada się na status lokalnych populacji. Dotyczy to szczególnie: bielika, kani rudej i orlika krzykliwego, ponadto skrajnie nielicznego rybołowa. Dwa pierwsze gatunki są nadreprezentowane jako ofiary zderzeń z rotorami i energetyka wiatrowa może być istotnym czynnikiem wpływającym na status ochrony lokalnych populacji.

W związku z tym konieczne jest podejmowanie odpowiednich działań minimalizujących negatywne oddziaływanie farm wiatrowych. Powinny to być zarówno zabiegi związane z wykluczeniem najbardziej problematycznych lokalizacji turbin w ramach tzw. procedury OOS jak też stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych minimalizujących ryzyko kolizji.

Testy jednego z tzw. systemów detekcyjno-reakcyjnych dedykowanych ochronie ptaków przed kolizjami przeprowadzono na farmach wiatrowych w Polsce, Hiszpanii i Niemczech. Przeprowadzone badania wskazują, że znaczące ograniczenie ryzyka kolizji ptaków drapieżnych (o rozpiętości skrzydeł powyżej 1 m) poprzez detekcję ptaków oraz zatrzymanie turbiny na czas przelotu ptaków. Uzyskane wyniki są szczególnie satysfakcjonujące dla bielika i kani rudej gdzie skuteczność detekcji systemu określono odpowiednio na 100% i 96% w odległości do 600 m od turbin a wyniki monitoringów poinwestycyjnych nie wykazały kolizji ptaków na turbinach z zainstalowanym systemem.